

Covid: Hiệu quả của các thuốc điều trị virus corona trên thị trường

- James Gallagher
  - Phóng viên y tế và khoa học
- BBC, 16 tháng 1 2022

NGUỒN HÌNH ẢNH, GETTY IMAGES

Vaccine đã làm thay đổi cách con người đối phó với đại dịch, nhưng vẫn còn tồn tại nhu cầu to lớn về các loại thuốc chữa trị Covid-19.

Cho dù đã được tiêm vaccine thì khả năng miễn dịch vẫn có thể suy yếu, trong lúc việc tiếp cận được nguồn vaccine vẫn là vấn đề lớn trên toàn cầu.

Cạnh đó, các biến thể mới xuất hiện khiến chúng ta cần phải có phương án dự phòng.

Hiện đang có những loại thuốc nào?

Trên thế giới lúc này đang có nhiều loại thuốc nhắm vào virus hoặc cơ thể chúng ta theo những cách khác nhau:

- thuốc chống viêm giúp hệ miễn dịch của chúng ta không phản ứng quá mức, dễ gây tử vong
- thuốc trị virus nhằm kiểm chế, khiến virus corona khó sinh sôi nhân bản bên trong cơ thể

- liệu pháp kháng thể bắt chước hệ thống miễn dịch của người để tấn công virus

Tất cả những loại thuốc này đều cần thiết để sử dụng trong các giai đoạn khác nhau suốt quá trình nhiễm bệnh.

Chúng có nhiều loại, từ rất rẻ đến vô cùng đắt, và một số thuốc có khả năng chống hiệu quả hơn trước các biến thể mới.

Thuốc chống viêm nhiễm

Khi bạn nhiễm Covid, cơ thể tiết ra một lượng lớn hóa chất để cảnh báo rằng bạn đang bị tấn công.

Báo động hóa học này được gọi là viêm nhiễm, và nó giữ vai trò quan trọng trong việc tập hợp hệ thống miễn dịch trong cơ thể bạn để tấn công, đẩy lui Covid.

Nhưng nếu bạn không nhanh chóng loại bỏ virus thì tình trạng viêm nhiễm có thể vượt khỏi tầm kiểm soát và cuối cùng làm tổn thương các cơ quan quan trọng như phổi. Chính tình trạng viêm nhiễm quá mức này sẽ dẫn đến nguy cơ tử vong.

Có một loại steroid chống viêm đã tồn tại từ trước khi xảy ra đại dịch. Đó là dexamethasone, loại thuốc đầu tiên được chứng minh là có thể cứu sống các bệnh nhân Covid.

Thuốc này được dùng trong các trường hợp bệnh nhân bị bệnh nặng và gặp khó khăn về hô hấp.

Thuốc giúp giảm bớt một phần năm nguy cơ tử vong ở các bệnh nhân cần thở oxy và một phần ba ở những người cần dùng máy thở.

Nó cũng rẻ đến nỗi đã trở thành loại thuốc được ưa chuộng trên khắp thế giới, từ Brazil đến Trung Quốc.

Các loại thuốc chống viêm khác cũng đã được chứng minh là có tác dụng, trong đó có steroid hydrocortisone.

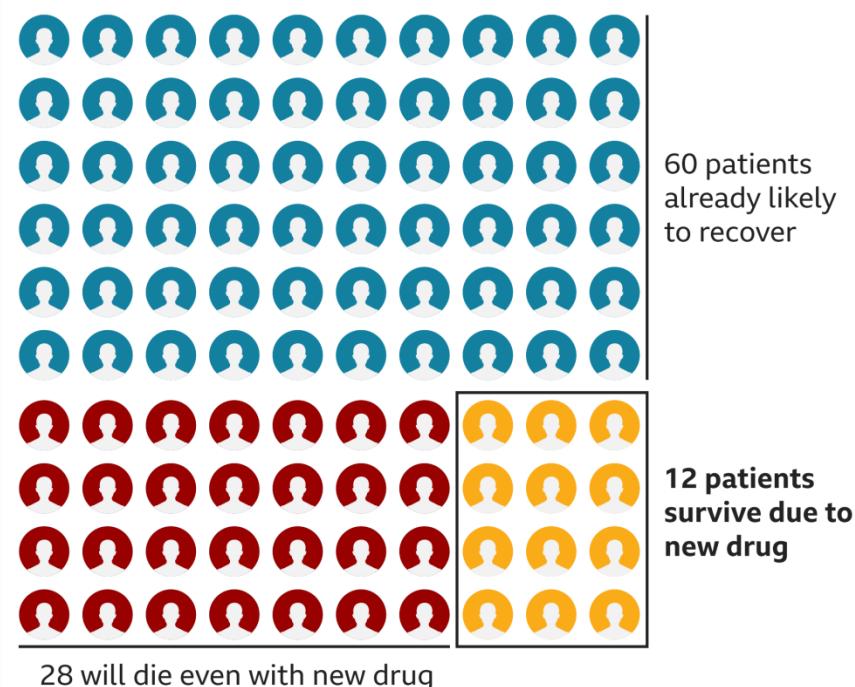
Có nhiều loại thuốc chống viêm tân tiến hơn, nhằm vào những mục tiêu viêm tấy cụ thể, chẳng hạn như tocilizumab và sarilumab.

Thuốc tocilizumab đã được sử dụng rộng rãi tại các bệnh viện ở Trung Quốc, Ấn Độ và Úc.

Những thuốc này cũng hiệu quả, nhưng đắt gấp 100 lần so với dexamethasone, khiến việc sử dụng chúng có phần hạn chế hơn, cho dù chi phí vẫn rẻ hơn so với việc phải nằm giường chăm sóc đặc biệt.

Thuốc chống viêm có tác dụng tốt nhất trong giai đoạn sau của quá trình nhiễm bệnh, nhưng một loại thuốc hen suyễn - thuốc *budesonide* - được chứng minh là có thể giúp những người dễ bị tổn thương mới chớm phát sinh các triệu chứng Covid có thể phục hồi tại nhà nhanh hơn.

For every 100 patients on a ventilator
for 28 days

Treatment: Up to ten days

Cost: £5.40 per day

Source: The Recovery Trial

BBC

Thuốc kháng virus

Thuốc kháng virus thì nhắm trực tiếp vào khả năng tự nhân bản của virus corona ở bên trong cơ thể ta.

Loại thuốc này giữ cho nồng độ virus trong cơ thể ở mức thấp, do đó, hệ thống miễn dịch sẽ chỉ phải lo đối phó với lượng virus ít hơn.

- **Paxlovid** là loại thuốc viên, uống hai lần một ngày, uống năm ngày. Theo hãng sản xuất Pfizer, thuốc này làm giảm 89% nguy cơ nhập viện hoặc tử vong ở những người trưởng thành dễ bị tổn thương
- **Molnupiravir** ngăn chặn virus tạo ra các bản sao của chính nó trong cơ thể chúng ta. Nhà sản xuất Merck ước tính nó làm giảm nguy cơ nhập viện hoặc tử vong xuống khoảng một nửa

Cả Paxlovid và molnupiravir đều nên uống sớm, ngay sau khi xuất hiện các triệu chứng.

Pfizer dự kiến sẽ sản xuất 80 triệu liều Paxlovid tính đến cuối năm 2022, và cho biết họ sẽ cho phép các nhà bào chế dược phẩm ở 95 quốc gia có thu nhập thấp tiến hành sản xuất và phân phối ở mức giá thành sản phẩm.

Merck đang cho phép các công ty dược phẩm Ấn Độ sản xuất molnupiravir với giá rẻ để cung cấp cho 100 quốc gia có thu nhập trung bình và thấp.

Một loại thuốc chống virus khác, remdesivir, được đưa vào cơ thể bằng cách truyền ở thể lỏng, giúp cắt giảm thời gian hồi phục.

NGUỒN HÌNH ẢNH, GETTY IMAGES

Drug treatments are thought to have great potential for poorer countries such as Sudan, where vaccination is less available

Liệu pháp kháng thể

Cách thứ ba là truyền cho người bệnh các kháng thể có khả năng tấn công virus.

Kháng thể sẽ dính vào bề mặt của virus corona và đánh dấu nó để hệ thống miễn dịch của cơ thể 'ra tay' tiêu diệt.

Cơ thể tự tạo ra kháng thể khi bị virus corona tấn công. Những kháng thể hiệu quả nhất trong số này đã được nghiên cứu trong phòng thí nghiệm, được nuôi để truyền vào cơ thể bệnh nhân. Việc này được gọi là liệu pháp kháng thể đơn dòng.

Những liệu pháp này thường dành cho những bệnh nhân bị bệnh nặng, những người gặp khó khăn trong việc tạo ra kháng thể cho chính mình.

- **Ronapreve**, do hãng Regeneron và Roche phát triển, làm giảm thời gian nằm viện và nguy cơ tử vong
- **Sotrovimab**, do GSK sản xuất, làm giảm 79% nguy cơ nhập viện và tử vong ở người lớn có nguy cơ cao

Một lần nữa, thuốc được sử dụng càng sớm thì khả năng chữa bệnh thành công càng cao.

Thuốc có hiệu quả để chống lại các biến thể mới không?

Thuốc chống viêm hiệu quả trên tất cả các biến thể vì chúng nhắm vào cơ thể của chúng ta thay vì nhắm vào virus.

Người ta lo ngại nhiều hơn về việc liệu các kháng thể đơn dòng có tác dụng gì trước các biến thể mới hay không, vì chúng hoạt động bằng cách biến đổi để trở thành gần giống với virus. Nếu một biến thể mới có những đột biến mạnh mẽ thì về mặt lý thuyết, nó sẽ làm cho thuốc yếu đi.

Tuy nhiên, GSK cho biết họ đã thử nghiệm liệu pháp này để chống lại biến thể Omicron và thuốc vẫn có tác dụng khi đem dùng trong các nghiên cứu trong phòng thí nghiệm.

Thuốc kháng chủng virus được trông đợi là có khả năng chống cự được các biến thể mà con người đã xác định được, tính đến nay.

Không có đột biến nào trong Omicron sẽ ảnh hưởng đến khả năng hoạt động của thuốc. Tuy nhiên, nếu thuốc được sử dụng rộng rãi thì có khả năng sẽ phát sinh tình trạng nhờn thuốc.

Hiện đang có những loại thuốc nào khác nữa?

Một số loại thuốc đã được dự đoán là có tiềm năng trở thành liệu pháp điều trị hiệu quả đối với Covid - tuy nhiên khi không có dấu hiệu cho thấy chúng thực sự tạo ra bất kỳ sự khác biệt nào.

Ivermectin đã được khuyến khích sử dụng ở nhiều nơi trên thế giới, mặc dù không có bằng chứng cho thấy nó có tác dụng.

Việc lấy kháng thể từ máu của những người đã khỏi Covid-19 - được gọi là liệu pháp huyết tương dưỡng bệnh - đã được chào mời, nhưng nó không giúp làm giảm tử vong.

Cũng có đồn đoán rằng các loại thuốc được sử dụng để điều trị bệnh sốt rét và HIV có thể hiệu quả, nhưng thực tế không cho thấy điều đó.

Tin từ xứ Wales, Anh Quốc ngày 13/01 cho biết về loại thuốc chữa Covid:

Bài tiếng Anh đã được đăng trên BBC News

NGUỒN HÌNH ẢNH, DR ANDREW CARSON-STEVENS

Tiến sĩ Andrew Carson-Stevens nói rằng thuốc kháng virus có thể là tác nhân thay đổi đại dịch

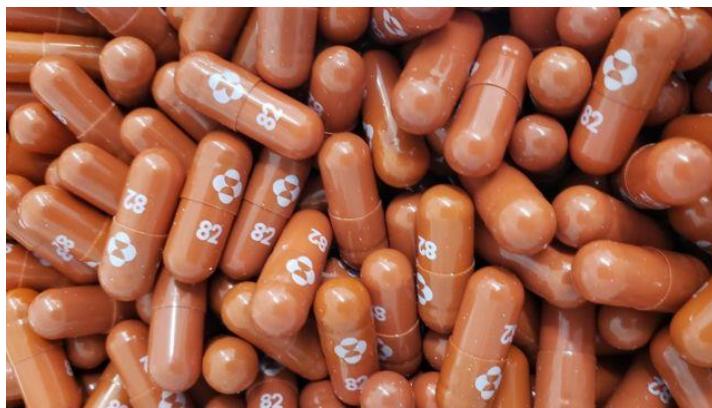
Loại thuốc được sử dụng trong thử nghiệm này có tên là molnupiravir - một loại thuốc vien được phát triển với mục đích ban đầu là điều trị bệnh cúm mùa.Nó được phát triển bởi các công ty dược phẩm Hoa Kỳ gồm Merck, Sharp and Dohme (MSD) và Ridgeback Biotherapeutics.Thuốc này đang được sử dụng trong thử nghiệm lâm sàng lần đầu tiên bằng cách sử dụng thuốc kháng virus dành riêng cho Covid. Vì là thuốc dạng viên nên người bệnh có thể uống thay vì tiêm hoặc truyền vào tĩnh mạch.Hai loại thuốc chống virus khác là favipiravir và ivermectin, cũng đã được thử nghiệm để xem liệu chúng có tác dụng chống Covid hay không, một quá trình được gọi là "tái mục đích" (re-purposing).

Tiến sĩ Andrew Carson-Stevens, một bác sĩ đa khoa và là điều tra viên chính của nhóm nghiên cứu Panoramic ở xứ Wales, cho biết thuốc có thể làm giảm tác động của virus.

"Thuốc sẽ được các tế bào nhiễm trùng Covid hấp thụ và rồi ngăn chặn virus nhân lên," ông nói. "Điều này có nghĩa là lượng virus sẽ duy trì ở mức thấp, làm giảm nguy cơ bệnh trở nặng."

Thuốc chống virus được cho là có hiệu quả như nhau đối với tất cả các biến thể của virus corona.

Tiến sĩ Carson-Stevens cảnh báo rằng vaccine và mũi tiêm tăng cường vẫn là cách tốt nhất để bảo vệ chính chúng ta, nhưng thuốc chống virus có thể là "tác nhân thay đổi" (gamechangers) trong đại dịch.

NGUỒN HÌNH ẢNH, MERCK

Molnupiravir là thuốc uống đầu tiên tại Wales, Anh Quốc dùng cho bệnh nhân đã dương tính với Covid

Theo thử nghiệm, thuốc sẽ cần được uống hai lần một ngày và uống trong vòng năm ngày kể từ khi bắt đầu có các triệu chứng.